

نیم نگاهی به انتخابات اخیر ریاست جمهوری کشور

بادرنظرداشت اوضاع و احوال منحصر بفردی که در افغانستان عزیز حاکم است، قبل از طرح کلی ترین مسائل، ذکر این مطلب از اهمیت شایانی برخوردار می باشد که آخرین انتخابات ریاست جمهوری در کشور، متأسفانه مملو از نارساییها و مشکلات بوده که در نتیجه با پادرمیانی مقامات امریکایی و بده بستانهایی موفق بدان شدند تا به تشکیل کابینه حکومت وحدت ملی اقدام نمایند، انتخابات یاد شده، با مقیاسها و شیوه های جهانی انتخابات اصلاً جور در نمی آید. در نتیجه انتخابات، رئیس جمهور کشور انتخاب و تشکیل حکومت وحدت ملی اعلام گردید. در اینجا سؤالی مطرح می گردد که آیا تقسیم صلاحیتها میان دو گروه رقیب در انتخابات متذکره، در سیر مثبت حوادث کنونی افغانستان موثر واقع خواهد گردید؟ آیا اقداماتی بمنظور ثبات اوضاع در کشور انجام خواهد پذیرفت؟

یادآور باید شد که عمده ترین نتیجه انتخابات، تشکیل دولت وحدت ملی در کشور محسوب می گردد. این که اشرف غنی بمثابه رئیس جمهور انتخاب گردید، بصورت ساده قابل پیشبینی بود. اما تشکیل حکومت وحدت ملی و ورود عبدالله و تیم مربوطه اش بعرضه قدرت، برای دیگران بخصوص برای امریکاییان غافلگیر کننده محسوب گردید. مطابق سناریوی امریکایی، موفقیت اینچنینی عبدالله اصلاً پیشبینی نگردیده بود. احتمالاً امریکاییها آماده بودند تا تیم احمدزی را با آنده از تکنوکراتهای افغانی که دارای منشأ پشتون میباشند، بقدرت برسانند.

انتخابات ذکر شده ریاست جمهوری، این واقعیت را به اثبات رسانید که برای مجاهدین هنوز هم امکان تأثیرگذاری بر پروسه های سیاسی کشور موجود می باشد. اگر چه پروسه انتخاباتی، چنانچه بهمگان روشن است که با مقیاس وسیعی از تقلب همراه بود، اما وضاحت این موضوع که کی و چه کسانی و با استفاده از چه وسایلی به سازماندهی تقلب در انتخابات ریاست جمهوری پرداختند، سوال کاملاً جداگانه ای در مورد محسوب گردیده و در اوضاع و احوال کنونی بررسی آن از اهمیت چندانی برخوردار نمی باشد. اما واقعیت امر این است که تقسیم قدرت میان مجاهدین سابق و تکنوکراتهای افغان وارد شده از غرب، برای مردم افغانستان بمثابه موفقیت و پیروزی در خور اهمیت محسوب می گردد.

متذکر باید گردید که غیر از این، وریانت دیگری در مورد نمیتوانست مطرح باشد. پس از اینهمه، در واقع احمدزی، بگفته بسیاری از دست اندر کاران امور، پایگاه اجتماعی خود را در جامعه افغانی بکدام قشر، قبیله، قوم و یا ملیتی محدود نمی نماید. این مسأله قابل تذکر می باشد که در گام نخست، برخی از تکنوکراتهای افغانی که در غرب زندگی نموده و مدت زمان مدیدی در کشورهای غربی بکار و فعالیت

مشغول بودند، در جمع کابینه فعلی حکومت وحدت ملی حضور دارند، در گام بعدی، اکثریت بخش متذکره به پشتونها نسبت داده میشوند. در واقعیت امر، این مسأله کاملاً واضح و مبرهن است که گروپ احمدزی بیش از همه از پشتیبانی نمایندگان پشتونهای غلجایی برخوردار میباشد. در نهایت، بخشی از برادران هزاره بر رهبری سرور دانش و همچنان بخشی از برادران از یک بر رهبری جنرال عبدالرشید دوستم را نیز با خود دارد.

در اینجا سوالی مطرح میگردد که چسان احمدزی در چنین شرایطی که در زمینه از موقعیت خوبی برخوردار نیست، به ادامه کار و فعالیت در مسند رهبری کشور خواهد پرداخت؟ قابل یاد آوریست که با تشکیل دولت وحدت ملی که توسط احمدزی و عبدالله صورت گرفت، بخشی از فعالیتها و اجرای امور به احمدزی و بخشی هم به عبدالله تفویض گردید. گروپ عبدالله، مدت زمانی در بخشهایی از کار و فعالیت در جامعه معرفت بهم رسانده، با نحوه مدیریت در ادارات دولتی آشنایی حاصل نموده و از همه مهمتر اینکه در تمامی تشکیلات بخشهای نظامی کشور همین اکنون از جمله در کابل، هرات، مزار شریف، کندهار و تقریباً در تمامی بخشهای مناطق شمال شرقی کشور مسوولیتهایی بدوش دارند.

در مجموع، با وجود همه معضلات، تقلب و مخالفتها و درگیریهای طولانی، انتخابات اخیر ریاست جمهوری در کشور، نمایندگی از انتقال صلح آمیز قدرت مینماید که به تشکیل حکومت وحدت ملی انجامید. جریان انتخابات ریاست جمهوری کشور یکبار دیگر نشان داد که مردم افغانستان وحدت و یگانگی میهن شانرا مانند مردمک چشم شان حفظ مینمایند و باین واقعیت معترفند که زیباهی وطن عزیز ما در یگانگی کشور ما نهفته است.

باید خاطر نشان گردید که احمدزی، بیشتر مورد تأیید ایالات متحده قرار دارد. به سخن دیگر، چنین روش، شاید دلیل تبریئه نمودن چرخش نخبگان محسوب گردد، چه امریکایی ها چنین محاسبه می نمایند که فارغ نمودن دولت از عوامل مجاهدین سابق و تصفیه آنها از وجود حاکمیت در افغانستان و بقدرت رساندن آنها بیکه در امر رهبری جامعه و قدرت سیاسی کشور از آمادگیهای لازمی برخوردار بوده و در این راه تجربه و سابقه کاری داشته باشند، از موارد بس مهمی پنداشته میشود. اما در این مقطع چنین پرسشی بپیان میآید که آیا مردم و باشندگان جامعه افغانی به امر فوق موافق بوده و در زمینه آمادگی دارند؟ تصور میگردد که در مورد پاسخ کاملاً منفی خواهد بود.

بهمین دلیل است که زمانی حکومت وحدت ملی در افغانستان موثر و مفید واقع خواهد گردید و در قبال معضلات و عدیده موجود، موفق و کامگار خواهد بود تا احمدزی و عبدالله در عمومی ترین و کلی ترین مسائل و موضوعات مطرح در کشور، زبان مشترک یابند. زمانی در کشور موفق به اتخاذ تصامیم و فیصله های عمده و کلان و مختلف سیاسی و مدیریتی خواهیم شد تا: انجام اصلاحات صورت گیرد، از منابع طبیعی در کشور بصورت عادلانه استفاده بهینه صورت گیرد و ۰۰۰، اینها همه باید بمنظور رشد و تکامل جامعه و بنفع همگان بکار گرفته شود، نه بنفع این و یا آن گروه و گروههای جداگانه ای که مورد تایید سیاستمداران میباشند. مشکل کار در اینجاست که زمانیکه تصامیم معین و مهم سیاسی مثلاً در مورد مناطق و بخشهایی از کشور، صورت میگردد، تصامیم متذکره از جانب آنها بیکه در محل و منطقه مربوطه از نفوذ و حاکمیت برخوردار میباشند، مورد تردید قرار گرفته و با آن مخالفت میورزند.

دومین فاکتور مهم و قابل توجه اینکه آیا کمکهای اقتصادی جامعه جهانی به افغانستان بمنظور احیای مجدد کشور همچنان ادامه خواهد یافت؟ تقویه بیش از پیش نیروهای مسلح کشور، از جمله مرکزی ترین

مسئله در این مورد محسوب می‌گردد. با عودت نیروهای بین المللی تأمین امنیت، دفاع مستقلانه از سرحدات کشور باید توسط اردوی ملی صورت گرفته و امنیت داخلی کشور را تأمین و از آن محافظت نمایند. قرار است بتعداد ۱۲ هزار و پنصد تن از نظامیان امریکایی و ناتو در کشور باقی مانده و در امور آموزش، نظامیان افغان را کمک و یاری رسانند.

در نهایت امر، دورنمای تطبیق ریفورمهای سیاسی در افغانستان نیز قابل پیشبینی میباشد. فورمول و نحوه چگونگی تقسیم صلاحیتهای رئیس جمهور و رئیس اجرائیه طی قانونی مشخص شده و در آینده به تأیید لویه جرگه خواهد رسید. از جمله مسائل و موارد ذکر شده، برای افغانستان، یکی هم برنامه عمومی انکشاف میباشد. کشورهای همسایه و حتی کشورهای منطقه، باید از افغانستان مستقل، آزاد و غیر قابل تجزیه پشتیبانی نموده و در این راستا نه تنها بمنظور سلامت افغانستان، بلکه بخاطر سلامتی و صلح و ثبات منطقوی از هیچ نوع همکاری دریغ نوزند. جای هیچگونه سوالی در مورد تجزیه افغانستان نباید در میان باشد، بلکه با همکاری منطقوی، رشد و انکشاف کل منطقه تضمین می‌گردد. افغانستان زمانی قوی و نیرومند خواهد بود که تمامیت ارضی آن حفظ گردیده و تمامی کشورهای جهان به حاکمیت ملی کشور ما احترام قائل گردیده و استقلال سیاسی کشور ما را محترم بشمارند، با افغانستان واحد و موجودیت حاکمیت واحد در کشور، منافع آنها نیز تأمین خواهد گردید.

در مورد توافقنامه امنیتی، احمدزی و عبدالله موفق و موضعگیری یکسانی داشتند، یعنی در باره ضرورت عقد چنین توافقنامه میان افغانستان و ایالات متحده پافشاری نمودند و بنأی در نخستین روزهای پس از انتخابات و در نتیجه انتخاب اشرف غنی بمثابه رئیس جمهور افغانستان، چنین توافقنامه میان طرفین به امضا رسید. امضای این توافقنامه، شرط ادامه کمکهای ایالات متحده بکشور ما محسوب گردید. توافقنامه امنیتی به ایالات متحده امریکا اجازه حضور نظامی آن کشور در سرزمین افغانستان را میدهد. در مقابل برای افغانستان امنیت حداقل و ارائه کمک در زمینه توسط ایالات متحده تضمین می‌گردد. اما رهبری جدید کشور، با در نظر گرفتن این مرحله، روشن ساخته است که بیش از این امریکایی ها در سرزمین افغانستان بمثابه رئیس نخواهند بود. موافقتنامه امنیتی، پس از مدت مدیدی آنهم نه توسط رئیس جمهور، بلکه توسط رئیس شورای امنیت ملی کشور به امضا رسید. بلی و نظارت از تطبیق مفاد قرارداد امنیتی، در واقعیت امر، به نحوه کار و فعالیت حکومت وحدت ملی و با نظارت مساویانه و با در نظر داشت منافع گروهی اشرف غنی و عبدالله صورت خواهد گرفت.

اگر طالبان نخواهند در حکومت وحدت ملی ادغام گردند، در چنین حالتی، خروج نیروهای بین المللی یاری امنیتی، بخودی خود، باعث فعال گردیدن مخالفین مسلح دولت خواهد گردید. البته این مسئله را نباید فراموش نمود که تقلیل حضور نظامی خارجی، در مجموع از کج خلقی های مردمان محل خواهد کاست. از جانب دیگر، حضور نیروهای نظامی بشدت مسلح و مجهز خارجی در سرزمین کشور، خود بمثابه فاکتور باز دارنده در مناسبات نظامی محسوب نمی‌گردد.

دروغ کنونی و اضاع و احوال فعلی کشور، در بسیاری از مناطق افغانستان نبردهای شدید مسلحانه همچنان ادامه دارد. متذکر باید گردید که با خروج نیروهای نظامی خارجی از افغانستان، طبعاً از مقیاس کمکهای خارجی به افغانستان نیز کاسته خواهد شد، اگر چنین شود، پرداخت حقوق ماهانه این تعداد بزرگ نیروهای نظامی اردوی افغانستان از چه مدرکی و به چه نحوه ای پرداخت خواهد شد؟ باید یادآور شد که بسا موارد دیگر نیز در مورد، قابل بحث میباشد.